

Substitució

Canviar un model econòmic que fins ara ha funcionat i ho ha fet molt bé, no és senzill, perquè hi ha unes inèrcies molt fortes que s'hi oposaran

Enric Quílez

ENRIC QUÍLEZ CASTRO.- Ara se'n parla molt, de canviar el model econòmic de les comarques pirinenques, especialment de les més turístiques i de les més afectades per les segones residències, com és el cas de la Cerdanya, on aquest sector, lligat directament al de la construcció i les activitats relacionades, és el centre econòmic. L'exalcalde de Bellver i expresident del Consell Comarcal de la Cerdanya, en Joan Pous, deia molt encertadament, segons el meu parer, que la construcció potser era antipàtica, però que movia tal quantitat de diners que a veure quina altra activitat la podia substituir.

És cert. Però ara, ja no es tracta que sigui antipàtica: les conseqüències derivades d'aquest model insostenible estan afectant l'arrel de la vida de molts cerdans, per no dir que la de la majoria. L'augment del nivell de vida, no correspost amb un augment dels salaris, la gentrificació i la manca d'habitatge de lloguer o de compra a preus raonables, el tancament de negocis i activitats de lleure al llarg de la setmana, només oberts els caps de setmana i alguns festius ocasionals, està remouvant les consciències i les butxaques de bona part dels cerdans.

Les conseqüències derivades d'aquest model insostenible estan afectant l'arrel de la vida de molts cerdans, per no dir que la de la majoria

Té solució? Sí, tot i que no és senzilla. Canviar un model econòmic que fins ara ha funcionat i ho ha fet molt bé, no és senzill, perquè hi ha unes inèrcies molt fortes que s'hi oposaran, sigui per allò de no tocar el que funciona, de mantenir l'*statu quo* o per por a perdre el que s'ha guanyat o per temor al desconegut.

Així, cal un revulsiu molt fort. Si la crisi immobiliària de fa uns anys, seguida de la covid-19 no ho va fer, no sé què ho farà. Potser l'emergència climàtica i la progressiva desaparició de la neu al Pirineu, amb les repercussions econòmiques que això comportarà.

Però tornem a les solucions. N'hi ha, de viables? En primer lloc, cal transformar el sistema, no destruir-lo ni substituir-lo d'entrada. La construcció continuarà, tot i que fora bo que es limités a primeres residències i a rehabilitacions. El parc immobiliari pirinenc crec que està més que sobresaturat i, així i tot, es continua construint. A Bellver de Cerdanya s'han construït enguany més habitatges que a la ciutat de Lleida, i a Cerdanya, en general, la construcció està disparada, mentre que a Catalunya va a la baixa.

El turisme s'ha de transformar. No es tracta de donar al turista allò que vulgui, sinó donar-li el bo que tenim. S'ha de potenciar el turisme gastronòmic, naturalista, el senderisme, l'esportiu (no només l'esquí), si és possible, amb guies de muntanya, etcètera.

La segona pota del model econòmic hauria de ser potenciar el sector agropecuari lligat a una indústria alimentària potent a la comarca, amb productes de quilòmetre zero. D'opcions en tenim i moltes: embotits, formatges i altres derivats làctics, mel, herbes medicinals, alimentació més elaborada, productes derivats de la caça, els bolets, fruites autòctones, naps i col d'hivern i moltes més coses.

La tercera pota ha de ser la indústria tecnològica. Per això cal que tinguem fibra òptica i 5G a les principals poblacions del país. Una indústria no contaminant, competitiva, amb bons salaris, suposaria una injecció de nova població al territori amb alt nivell adquisitiu. I no parlo només de gent que teletreballi al Pirineu, sinó d'indústries tecnològiques radicades físicament aquí. Hi ha exemples que això es pot fer i que funcionen molt bé.

Tampoc no hem de descartar empreses lligades a les energies alternatives, especialment la geotèrmica i la solar, que tenen molt camp per córrer, sempre que es facin respectuosament i de manera pactada amb el territori. Potser, en comptes de fer grans granges solars, caldrà fer moltes cooperatives o comunitats energètiques mitjanes.

El sector forestal, amb fusta elaborada, pèl·let i bioconstrucció pot ser un altre sector a explotar, amb uns boscos molt carregats de biomassa, que no s'exploten gaire i que fins i tot són un risc en cas que hi hagi un incendi, perquè tenen massa matèria combustible acumulada. Naturalment, cal preservar les zones protegides, la biodiversitat i el paisatge, però, malgrat això, hi ha molt bosc disponible que es pot explotar sense conseqüències ecològiques adverses.

Ens cal que els nostres governants tinguin una certa visió de futur i això és el que més m'espanta, perquè, sense voler ser pessimista, el nivell que observo a bona part de les institucions de govern del territori és força lamentable

Ja hi ha hagut moviments interessants per crear un pol de salut i d'esport al Pirineu. Potser ens caldria un centre d'alt rendiment esportiu en alçada i promocionar encara més l'esport competitiu, però també de lleure, a les nostres contrades.

I finalment, l'estat també ha de posar de part seva. Ha de facilitar, d'una banda, habitatge protegit i d'altra ha d'invertir més en infraestructures de comunicacions i també en institucions de formació al territori, com centres d'investigació o delegacions universitàries o d'altres tipus. No pot ser que la formació superior a la major part del Pirineu sigui inexistent o es redueixi a l'esport i a l'hostaleria.

Tot això es pot fer mitjançant una col·laboració entre la societat civil, el sector privat i el públic. Cal que els empresaris locals hi creguin i també fora bo que els joves, que marxen a formar-se fora de la comarca, volguessin retornar i muntar els seus negocis aquí.

Però ens cal que els nostres governants tinguin una certa visió de futur i això és el que més m'espanta, perquè, sense voler ser pessimista, el nivell que observo a bona part de les institucions de govern del territori és força lamentable. Només es mira per la gestió del dia a dia i no hi ha projectes de futur i això pot ser el factor limitant que ens impedeixi sortir de l'actual atzucac, molt més que la manca d'inversions públiques.

Al cap i a la fi, si el territori no demana aquestes inversions, els polítics de Barcelona o de Madrid o de Brussel·les no ens les portaran en safata, com a regal de Reis. Ha de sortir de nosaltres i dels nostres polítics i potser va essent hora que la gent comenci a pressionar-los perquè es dediquin a pensar més en el futur i menys en el passat.